

ניתן לשמוע
בשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בערוץ קול ברמה.
או ב'קול נאמן':
763-763-9-970

בית נאמן

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה רבנו מאיר מאזוז שליט"א

בבית הכנסת "אהבת התורה" - איש מצליח רחוב הרב עוזיאל 43 ב"ב. בשעה 22:00

נושאי השיעור:

א. הנוסח המדויק בספירת העומר. ב. דיני ספירת העומר. ג. דין ספירה בכתב. ד. שיבת עם ישראל לארצו.

מי שנשאל "כמה היום לעומר"

ג. יש דין שכתב אבודרהם² (עמ' רמ"ב): מי ששאל אותו חבירו כמה הלילה לספירה, יענה לו **אתמול כך וכך**, שאם יאמר לו היום כך וכך לא יוכל אח"כ לספור עם ברכה, וככה פסק מרן (ס' תפ"ט ס"ד). וכולם יודעים את זה, לכן אדם שרוצה לדעת מה לספור, שואל את חבירו "כמה היה אתמול לעומר" והוא עונה לו, ואם שואל אותו "כמה הלילה לעומר" לא עונה לו אלא מה שהיה אתמול³. ויש על

אותו דבר, רק שרבי שמואל ערך את הדברים. למשל לגבי הנוסח בתפילה "קדושה כולם כאחד", יש אומרים "בנעימה קדושה", אבל ע"פ האר"י (שעה"כ ד"א ע"ב) צריך לומר "קדושה כולם כאחד", ואמנם זה לשון קצת מוזר, אבל כותב מהרח"ו: "וכן כתב רש"י ז"ל במסכת ... והשאר ריק, אז הבן רבי שמואל אמר: איך אני אכתוב מסכת ואשאר ריק? אז הוא כתב: "וכן כתב רש"י ז"ל" ומחק מלת "במסכת", ואח"כ מצאו שרש"י לא כתב את זה בגמרא אלא בפירושו לשיעור⁴ (ג.ו.א.ו.ש. כותב: "קדושה כולם כאחד". והבן רבי שמואל העתיק בדיוק מה שכתב אביו רבי חיים, ולא תמיד הדברים תואמים את הנוסח בסידור "תהילת ה'").

ופעם ראשונה **שאבא ע"ה** ראה את הסידור הזה, אמר לרב ניסן פינסון זצ"ל: איך אתם כותבים שהנוסח ע"פ האר"י ז"ל? הרי אתם אומרים "ברך עלינו" בין בקיץ ובין בחורף, ובשער הכוונות (ד"א ע"ג) כתוב שבקיץ אומרים "ברכנו" ובחורף "ברך עלינו"? אמר לו: אני לא יודע תשאל את האדמו"ר. וככה הם נוהגים ולא ישנו את זה. אבל הנוסח שלנו הספרדים נכנס בכל השערים, ומהרש"ם לא נכנס לענייני קבלה ואמר שלשון הספרדים יותר צח וברור, גם כאן בספירת העומר יותר ברור לומר "לעומר" ולא בעומר. וכן יותר ברור לומר לעומר לפני ספירת השבועות.

2. זה רבי דוד אבודרהם, הוא חי בספרד בזמן הטור (וי"א שהיה תלמידו של הטור). בערך בשנת חמשת אלפים ק'.

3. התיימנים נוהגים למנות את העומר בארמית (כל עדה יש לה מנהגים משלה). הם אומרים: "אתמול היה כך וכך בעומרא, והאידיא עשרים ותרין יומין בעומרא", ולמה הם מונים מה שהיה אתמול? הרי בספירת העומר סופרים את הלילה. אלא כנראה הכוונה ככה, שהרי שלח ציבור סופר את העומר, ואחרי שהוא סופר הציבור סופרים אחריו, ואם שלח ציבור טועה אז הוא מטעה את כולם, כלומר אם הוא אמר למשל הלילה "היום שלושה ועשרים יום" במקום שנים ועשרים, והציבור יתקנו אותו "היום שנים ועשרים", נמצא שהם כבר ספרו ולא יוכלו לברך אח"כ, ולכן השליח ציבור אומר: "אתמול היה כך וכך", ואז אם הוא יטעה בספירה של אתמול יתקנו אותו באתמול, ועוד לא ספרו של הלילה, זה נראה הטעם שלהם שמתחילים בספירה של אתמול. ולמה הם סופרים בארמית? יכול להיות שככה היה המנהג בזמן התלמוד, ואח"כ כל העדות שינו לדבר בעברית, אבל התיימנים המשיכו ככה.

והתיימנים יש להם הרבה דברים עתיקים. כמו למשל קריאת התרגום בספר תורה, שבזמן הגמרא היו קוראים בספר תורה כל פסוק עם התרגום שלו, ואח"כ יותר מאוחר הפסיקו את זה. ולפני אלף שנה היה חכם אחד מרוקאי, שמו רבי יהודה בן קורייש, שכתב אגרת מוסר על זה שהפסיקו לקרוא את התרגום, הוא אמר שהתרגום חשוב ויקר מאד, אבל לא שמעו לו כי היום לא מבינים את התרגום, ומה נפשך, אם אנחנו מבינים את המקרא אז לא צריכים תרגום, ואם לא מבינים את המקרא הרי גם את התרגום לא מבינים. וככה נשארו רק התיימנים שקוראים כל פסוק עם התרגום שלו (והיום גם זה התמעט, יש קוראים רק עד שני או שלישי), אבל התרגום הזה-תרגום אונקלוס כ"ל יקר והתיימנים שמרו עליו (התרגום שלנו בדפוסים היה מלא שגיאות, עד שאני ידעתי לתקן אותו ונדפס בחומש המדויק "איש מצליח", ושם בדקנו כל מלה בתרגום, ויתקנו כמה דברים ע"פ התאג' התיימני). אז התיימנים שומרים את הנוסח המקורי, וא"כ מסתבר שבזמן חכמי התלמוד מנו את העומר בארמית, אלא שהיום אומרים בעברית כי מבינים עברית יותר טוב מארמית.

יש מקום אחד בגמרא שהתקשו בו כל המפרשים, הגמרא (ברכות ח' ע"א) אומרת: "בעי רב פפא בין פסוקא לפסוקא מהו, רב ששת מהדר אפיה וגריס, אמר אינהו בדידו ואנן בדידן", כלומר בשעה שקוראים ספר תורה רב ששת היה מחזיר פניו ושונה. וקשה איך רב ששת היה לומד בזמן קריאת התורה? אז יש בזה כמה פירושים בראשונים, יש אומרים שכיון שרב ששת היה סגי נהור אז סמך על הדעה שסומא פטור מכל המצוות, ולפחות פטור מקריאת התורה כי הוא לא יכול לראות את האותיות בספר תורה, וכיון שהוא פטור

"לעומר" או "בעומר"?

א. שבוע טוב ומבורך. דיברנו (בשיעור הקודם) על ספירת העומר, ויש לנו עוד כמה פרטים בזה בעז"ה. הלילה ספרנו: "שניים ועשרים יום לעומר שהם שלושה שבועות ויום אחד". אנחנו אומרים "לעומר" והאשכנזים אומרים "בעומר", ומה יותר נכון? הרב חק יעקב (סי' תפ"ט ס'ק"ח) כותב שהנכון לומר "לעומר". וכן דעת האר"י בשער הכוונות (עניין ספירת העומר דרוש י"ב). למה? משום שהעומר זה לא דבר שנמשך ארבעים ותשעה ימים אלא רק יום אחד, כתוב: "וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה" (ויקרא כ"ג ט"ז), דהיינו קצירת העומר הבאת העומר והנפת העומר שלשתם ביום אחד-יום ט"ז בניסן, ומשם מתחילים למנות את העומר, ולכן הנכון לומר "לעומר", וכמו שאתה אומר "בשנת שלש למלכו" (אסתר א' ג'), וכן "לירח פלוני" (עי' אהע"ז ס' קכ"ו). ומי שאומר "בעומר" עושה כאילו כל הימים הם עומר, וזה לא נכון כי זו ספירה של העומר, ולכן יותר נכון לומר "לעומר". אולם יש רמז לאשכנזים שאומרים "בעומר", כי המלים "ל"ג בעומר" עולות בגימטריא שלש מאות ארבעים וחמש כמנין "משה" (בעמר בלי ווא"ו), וזה רמז שרשב"י היה ניצוץ של משה רבנו. אבל זה רק רמז בעלמא והנכון לומר "לעומר".

אמירת "לעומר" אחר מנין הימים או השבועות?

ב. ויש עוד שינוי, האשכנזים אומרים "בעומר" בסוף, למשל: "היום שניים ועשרים יום שהם שלושה שבועות ויום אחד בעומר", ואילו אנחנו אומרים "לעומר" בהתחלה, למשל: "היום שניים ועשרים יום לעומר שהם שלושה שבועות ויום אחד", וככה יותר פשוט, למה? כי אם אתה אומר רק "היום שניים ועשרים יום", לא ברור איזה שניים ועשרים יום, על מה אתה מדבר? וגם אח"כ שאומר "שהם שלושה שבועות בעומר", איך שניים ועשרים הם שלושה שבועות בעומר? מה הקשר? אלא צריך לומר "עשרים ושניים יום לעומר שהם שלושה שבועות ויום אחד", ואז הכוונה שעשרים ושניים יום הם של העומר, וכשתחלק אותם לשבועות הם יהיו שלושה שבועות ויום אחד. וא"כ אי אפשר להשאיר "בעומר" בסוף אלא היא צריכה להיות בהתחלה, ולכן הנכון כמו הגירסא שלנו¹.

1. שמעתי שבתקשורת סופרים את העומר בלילה, כדי שלא ישכחו לספור את העומר לפני שילכו לישון (לא ידעו אם הם סופרים בברכה), אבל הם סופרים בנוסח אשכנזי. והלואי ויעשו פעם אחת בנוסח ספרדי כי הוא יותר ברור ויותר פשוט. ומהרש"ם (תאח"י סי' ל"ה) כתב שהנוסח הספרדי בתפילה הוא יותר טוב כי הוא בלשון צח וברור, והוא לא נכנס לענין הקבלה, אבל אומרים בשם האר"י (שעה"כ ד"ג ע"ד), שנוסח התפילה שלנו הוא נכנס בכל שנים עשר שערים, מה זה שנים עשר שערים? כל שבט יש לו שער לבד שהתפילה שלו נכנסת בו, ותפילת הספרדים נכנסת בכל שנים עשר השערים, והם רב חיד"א מביא את זה (קשר גודל סי' י"ב אות ט'), וגם מצידור "בית עובד" מביא את זה.

ובא חכם אחד מרבני חב"ד וכתב ספר "שער הכולל", ושם (בהקדמתו) אמר שהנוסח שהם אומרים בסידור "תהילת ה'" הוא כולל את כל השערים כמו הנוסח של הספרדים. אבל זה לא בדיוק, למה? כי הם כותבים בסידור שלהם שהוא ע"פ נוסח האר"י², ובזמן האדמו"ר הזקן עדיין לא הופיעו כתבי האר"י המדויקים, אלא רק כל מיני כתבים שעברו בהם כמה שינויים וצנזורה (כמו פרי עץ חיים, מהר"ם פאפירש וכדו'), והנוסח המדויק ביותר הוא זה שכתב אותו רבי שמואל ויטאל בנו של רבי חיים ויטאל, והוא היה עדיין בכתב יד כי הספרדים לא רצו להדפיס אותו. ופעם ראשונה שנדפס שער הכוונות זה היה בשנת תר"ג, וזה הנוסח של רבי שמואל ויטאל, והיום נמצא גם הנוסח של אביו רבי חיים ויטאל בכתב יד, ושניהם

זה קושיא, שהרי מרן עצמו פסק (בסימן ס' ס"ד) שמצוות צריכות כוונה, דהיינו אם אדם עושה מצוה צריך לכוין, ואם לא מכוין לא יוצא ידי חובה (אמנם יש דעה שמצוות אינן צריכות כוונה אבל מרן פסק שצריכות), וא"כ מה איכפת לך אם יענה לחבירו הלילה כך וכך, וכי הוא התכוין לספור? הרי הוא התכוין רק לענות על השאלה. ואם תאמר שלכתחילה כדאי לענות לו של אתמול כדי לצאת ידי חובת מאן דאמר מצוות אינן צריכות כוונה, הרי מרן כותב (שם) שאם אתה עונה לו היום כך וכך אתה לא יכול לספור אח"כ עם ברכה, והרי אני לא התכוונתי לספור אלא רק לענות לו. ויש לזה כמה תירוצים, ואחד מהם שספירת העומר בזמן הזה דרבנן, ובדרבנן מצוות אינן צריכות כוונה (ויש סייעתא לזה), אבל יש אריכות רבה בדבר הזה ואין תשובה ברורה. **ובכל אופן אם הוא מכוין בפירוש כשעונה לחבירו שאינו מתכוין לצאת בזה ידי חובה אז יכול אח"כ לברך**, אבל לא כולם יודעים לכוין שלא לצאת, ולכן תמיד העצה הטובה ביותר לומר את הספירה של אתמול.

מי שאמר "ל"ג לעומר" לפני ספירה

ד. והיה פעם סיפור לפני ארבע מאות שנה, מובא בשו"ת מגן שאול (סי' כ'), שהיה חזן שהתפלל מנחה בבין השמשות ביום ערב ל"ג לעומר, והוא רצה לומר תחנון אז מיהו אמר לו: **"אל תגיד תחנון כי היום ל"ג לעומר"**, ואח"כ הוא שם לב שהוא אמר "ל"ג לעומר", **האם הוא יכול אח"כ לספור עם ברכה או לא?** התשובה היא **שיכול לספור עם ברכה**, מכמה סיבות. סיבה ראשונה, שהוא לא התכוין לספירה בכלל, אלא התכוין לומר שהלילה זה חג, כי ל"ג לעומר בשבילנו זה חג. וסיבה שניה, של"ג זה רק בגימטריא, והוא לא אמר שלושים ושלושה מפורש, **והרי יש מחלוקת אם מי שספר בגימטריא או בראשי תיבות יצא ידי חובה או לא**. וסיבה שלישית, **שיש אומרים שהשבועות מעכבים**, והרי הוא אמר רק "ל"ג" ולא אמר "שהם ארבעה שבועות וחמשה ימים". וסיבה רביעית, שזה היה בבין השמשות שזה ספק (אבל מרן בס' תפ"ט ס"ד כותב שגם בבין השמשות אם אדם עונה לחבירו הלילה כך וכך לא יכול לספור בברכה). אז יש כאן כמה ספיקות ולכן זה בסדר ויכול לברך, כי יש לנו כלל בעומר שאם יש לך ספק ספיקא אתה יכול לברך. ואת זה למדנו בשבוע שעבר (בגיליון הקודם מס' 11, אות ו') ע"פ המכתם לדוד (חא"ח סי' ג') שאומר שאע"פ שבדרך כלל כשיש לך ספק בברכות לא מברכים, בעומר מצרפים את הדעה שספירת העומר דאורייתא ומברכים, כי אם יש ספק במצוה אז הברכה נגדרת אחריה, ולכן בעומר יכולים לצרף ספיקות.

ספירת העומר בכתיבה

ה. יש שאלה **שאבא ע"ה** נתן לי לכתוב לפני שנים רבות (בשנת תשי"ט), במי שהיה כותב מכתב לחבירו או כותב תשובה בלילות העומר, וכתב בתאריך⁵

לכן אמר "אינהו בדידו ואנן בדידן" (התוס' בסוטה ל"ט ע"א, בד"ה וכיון), ויש אומרים שהיו עשרה בלעדיו (התוס' בברכות שם בד"ה רב ששת בשם בה"ג), ויש אומרים שכיון שתורתו אומנותו לכן מותר לו (הרי"ף בברכות שם), ויש עוד פירושים אבל הולך דחוק. ובא חכם אשכנזי (הגאון מקרלין בס' קהלת יעקב בח"י לברכות) ותירץ בשם בעל חמדת ימים: הרי הגמרא שם שאלה אם מותר לצאת בקריאת התורה, כי כל מי שעוזב ס"ת יוצא החוצה עליו הכתוב אומר "ועוזבי ה' יכלו" (ישעיה א' כ"ח), והגמרא אמרה שביין גברא לגברא מותר, ושאלה בין פסוקא לפסוקא מהו, דהיינו בין פסוק לפסוק האם מותר לצאת? ונשארו בשאלה, ואח"כ אמרו: "רב ששת מהדר אפיה וגריס, אמר אינהו בדידו ואנן בדידן", ולכאורה צריך להבין את הגמרא שאמרה "בין פסוקא לפסוקא מהו", כי איך אפשר לצאת בין פסוק לפסוק? הרי כשגומרים פסוק מיד מתחילים פסוק שאחרי, אלא על כרחיך שכוונת הגמרא בשעה שמתרגמים את הפסוק האם מותר לצאת או לא. ואח"כ הגמרא מספרת על רב ששת שבשעה שהיו מתרגמים, הוא לא היה צריך את התרגום הזה אז היה שונה משניות בעל פה. וזה תירוץ פשוט ויפה, והסכימו לו הגר"א והחכם צבי, ואמרו שהפירוש הזה לאמתיה של תורה. (וראה בהקדמת ספר לא תשיך עמוד 30 והלאה).

יש אומרים שאי אפשר לחלוק על דבריהם כי דבריהם דברי קבלה. אבל אילו הראשונים היו אומרים דעה אחת אז קבלנו את דבריהם שהם דברי קבלה, **אבל כאן הראשונים אמרו כל מיני תירוצים אז מותר לנו ג"כ לומר תירוצו**. ולמעשה אין לנו שום נפקא מינה, וכולנו צריכים להקשיב לכל מלה מספר תורה.

4. "ושמחת בחגך", בחגך ר"ל גימטריא ל"ג. רמז שבל"ג לעומר עושים כולם שמחה גדולה, ואפילו הספרדים שמסתפרים בל"ד עושים בל"ג שמחה גדולה.

5. קודם כל צריך לדעת שכדאי לאדם שכותב מכתב וכדו' לרשום תאריך, ואפילו במכתב קטן מאד כדאי לרשום "יום כך וכך", כדי שאם ירצה מחור לברר מתיזה נכתב יוכל לדעת, ואם לא יכתוב תאריך לא ידע מתי הוא כתב. ולא רק בשביל זה אלא זה גם נפקא מינה להלכה ולמעשה, איך? יש ספר שכתב רבי מתתיה שטראשון (הוא עצמו לא כתב ספר אלא מאמרים רבים, ואח"כ כינסו אותם לספר וקראו לו "מבחר כתבים של רבי מתתיה שטראשון"). הוא היה בנו של הרש"ש, והיה לו זכרון מיוחד כמו מחשב חי (ולא היה מחשב בזמנו, הוא נפטר בשנת תרי"א), וכל מי שהיה צריך לדעת משהו היה הולך אליו, אם זה חוקרים שהיו רוצים לדעת איזה דבר בהיסטוריה היו פונים אליו, או אם היו רוצים לדעת איזה דבר מתקופת חכמי ספרד היו פונים אליו, אם זה בהלכה, בגמרא, במדרשים וכו', הוא היה משהו מיוחד. והיתה לו בית ספריה ענקית עם אלפי ספרים, ונשאר ממנה שארית הפליטה באמריקה, ואומרים

למשל: "ז"ך למטמונים"⁶ (זה קורה אצל האברכים שמתפללים ערבית מאוחר, אז לפני שספר את העומר הולך הביתה ורוצה לכתוב איזה מכתב), ואח"כ נזכר שעוד לא ספר את העומר, האם יוכל לספור אח"כ בברכה או לא? ויש כמה צדדים שיכול לברך, א. הוא כתב בר"ת ז"ך ולא את היום במפורש. ב. הוא לא כתב "לעומר" אלא "למטמונים". ג. הוא לא אמר שבועות אלא רק ימים.

אם כתיבה כדיבור דמי

ו. אבל השאלה העיקרית האם כתיבה כדיבור דמי או לא, דהיינו אם נחשבת כמו דיבור או לא, ובגמרא (ברכות דף כ' ע"ב) יש מחלוקת אמוראים האם הרהור

שהיא אצל הקונטרסטיים, אבל חבל עליה כי יש שם גם הגהות. אז הוא מביא שם (עמ' ק"ח) שאלה: **הרדב"ז** (רבונו דוד בן זמרא שהיה בן דורו של מרן) **יש לו שו"ת שבעה חלקים עם אלפי תשובות**, ולפעמים התשובות סותרות, **פעם כותב ככה ופעם אחרת**, והאחרונים מתחילים להתחבט למה סתר את עצמו. אז הוא אומר שזו לא שאלה, **כי הרדב"ז חי למעלה מתשעים שנה**, וכתב תשובות גם בגיל שלושים וגם בגיל תשעים, אז זה טבעי שאדם שחי שנים רבות לפעמים לא זוכר מה שכתב לפני שנים שנה וסותר את עצמו. (ויש אומרים שהוא חי למעלה ממאה שנה. ופעם ראיתי בספר "קורא הדורות", שהרדב"ז נפטר באותה שנה שנפטר הרב האר"י, והרי האר"י היה תלמיד תלמידו של הרדב"ז, והרדב"ז נפטר ראשון בתחילת שנת של"ב, והאר"י נפטר בסוף השנה בחודש אב של"ב, שהיתה אז גופה ב"מ. ונתנו סימן לדבר: "בבכורו ייסדנה ובצעירו ייצב דלתיה" (יהושע ו' כ"ו). הרדב"ז נולד בשנת רל"ב (עשרים שנה לפני גירוש ספרד, כמדומני) ונפטר בשנת של"ב זה מאה שנה. ויש אומרים שהוא חי מאה ועשר שנים). אבל אילו הרדב"ז היה כותב לנו תאריך על כל תשובה היה טוב מאד, כי היינו יודעים מה המהדורא קמא ומה הסברא האחרונה שלו.

והחתם סופר ברוב ככל התשובות כותב בהם תאריך, הוא חותם: "נגהי של יום פלוני, משה"ק סופר מפפד"מ" (מה זה משה"ק סופר מפפד"מ? "משה"ק" זה משה הקטן (בדרך כלל זה ר"ת "מה שהקשה", אבל כאן מה הקשה?) "סופר" זה המושפך שלו, "מפפד"מ" זה מפרנקפורט דמיין, כי הוא חי בהונגריה בפרשבורג, והיה חותם איפה שהוא למד בגילדו אצל רבי פנחס בעל ההפלאה שזה מפרנקפורט דמיין) ולפעמים יש סתירה בדבריו. אחד המקומות למשל באורח חיים (סימן קט"ו), שכותב שם לגבי מנהג האשכנזים שלא אומרים קדיש ביחד אלא רק אחד אומר קדיש, ואם יבואו כמה אנשים שכל אחד רוצה לומר קדיש, אחד לעילוי נשמת אביו ואחד לעילוי נשמת אמו ואחד בתוך החודש ואחד בתוך השנה ואחד קבוע בבית הכנסת ואחד בא עראי "כאורח נטה ללון" (ירמיה י"ד, ח), מה עושים? אז המגן אברהם (סימן קל"ב סק"ב) עשה רשימה ארוכה, אם שניהם קבועים או שניהם עראיים, זה של אבא דוחה את של אמא, וזה של שאר קרובים אחריהם וכו', עם כל מיני כללים ופרטים ופרטי פרטים, ולפעמים כולם שוים אז מה עושים? עושים גורל. וא"כ כל פעם שאומרים קדיש, צריך לבדוק על מה כל אחד אומר קדיש, על האבא או על האמא? אם הוא קבוע או אורח? וכן על זו הדרך, ואז מתחילים ויכוחים בבית הכנסת. אז בא ה"עב"ץ בסידור שלו (דיני הקדיש אות ב') ואמר אני לא יכול לסבול דינים ודיני ופרטים ופרטים, אלא **הנכון לעשות כמו מנהג הספרדים קדיש ביחד**, וככה התפטרנו מהטורח של כל הדינים שכתב המגן אברהם (ה"עב"ץ לא נושא פנים לאף אחד, אם מנהג הספרדים נכון לא איכפת לו מהאשכנזים, ואם רואה שמנהג האשכנזים נכון לא איכפת לו. הוא כותב (מור קציעה סי' ג') "אודה ה' בכל לבי שעשאי אשכנזי בניב", מה זה בניב? בביטוי שלי, כי בחשיבה שלו הוא כמו הספרדים, אבל בביטוי נוח לו לומר א' בקמץ או כמו האשכנזים, מאשר א' כמו הספרדים כי זה דומה למילת אדוני שהיא חול (ויש על זה תשובה). אבל החשיבה שלו היא כמו הספרדים). ובא החתם סופר (שם) ואמר: היעלה על הדעת שרבותינו האשכנזים שהתורה היתה להם לנחלה מימי בית שני (ומי אמר לו שהתורה היתה להם לנחלה מימי בית שני? ככה כותב הרא"ש בתשובה (כלל כ' סימן כ'). אבל אולי זה לא ככה, כי יש אומרים שחכמי אשכנז התחילו מתקופת ארבעת השבועים, שאחד מהם הלך לעיר אשכנז ושם לימד אותם תורה, בימי רבנו גרשום מאור הגולה ואחריו). וכי יתכן שהם לא יודעים את הדבר הזה לומר ביחד קדיש? אז החתם סופר תירץ את מנהג האשכנזים, שאם כולם יגידו קדיש ביחד, אז זה שאומר בקול רם הוא העיקר והשאר סתם נמשכים אחרי, מסייע שאין בו ממש, אז מה זה שוה? הרי כל אחד רוצה לומר למנוחת הנפטר שלו. ומשעם מדבריו שדעתו שכל פעם צריך לבדוק או לעשות גורלות כדעת מגן אברהם. אבל אח"כ חזר בו בחלק יורה דעה (סימן משי"ה), ואמר שיש לו ישיבה עם ארבע מאות תלמידים בן פורת יוסף (הוא רמז בתשובה אחת שבישיבה שלו בפרשבורג, רואים את המושנה במסכת אבות (פ"ה מ"ה) "עומדים צופים ומשתחוים ורואים", היה להם ריח), ואם לפעמים אחרי, מסייע שאין בו ממש, אז מה רוצה לומר קדיש אז יאמרו ביחד, וא"כ רואים שהוא חזר בו והסכים למנהג הספרדים כמו ה"עב"ץ. אבל איך נדע מה הסברא הראשונה או השנייה? אז יש שם תאריכים, התשובה של אורח חיים (סימן קט"ו) נכתבה עשרים ושלוש שנים לפני התשובה ביורה דעה (סימן שמ"ה), וסימן לדבר: בסיומן קט"ו הוא היה קטן וביורה דעה היה יותר גדול, ולכן העיקר כמ"ש ביורה דעה, וככה נוהגים הספרדים לומר קדיש ביחד.

יש חכם אחד שהתבטא על זה ואמר שמנהג הספרדים הוא "נגע צרעת", מה זה נגע צרעת? הרי כל הספרדים מדויר דורות אמרו ביחד, וה"עב"ץ והחתם סופר ממליצים על זה, אז יבוא אחד ויאמר נגע צרעת? תגיד שאנחנו לא נוהגים כן, אבל מה זה נגע צרעת? אסור לומר מלים כאלה.

6. מה זה "ז"ך למטמונים"? האשכנזים כותבים "למב"ז" שזה ר"ת "למספר בני ישראל", איזה מספר בני ישראל? אתה צריך לדעת לבד שזה מספר של העומר, אבל הספרדים שואבים מליצות לקחו מליצה מלשון הפסוק "למטמונים" תחפשוה" (משלי ב', ד), ויש מהרש"א (במציא דעא פ"ד סע"א) שאומר שהתורה יש בה מ"ט פנים טמא ומ"ט פנים טהור, וזהו "מ"ט מונים" דהיינו מונים מ"ט, וא"כ גם העומר שמונים לו מ"ט ימים אומרים "למטמונים", וביום שבעה ועשרים למשל אומרים "ז"ך למטמונים", ופירושה ז"ך לימי העומר.

לחסויות, להפצה, לשאלות, להנצחות ולקבלת העלון ניתן לפנות <<

ב"ה בארץ ישראל ושליש נמצאים בחו"ל, ואלה שנמצאים בחו"ל מתבוללים כל יום, ויש שבעים עד שמונים אחוז התבוללות באמריקה ובצרפת וכו', היעלה על הדעת שהקב"ה יפקיר את הילדים שלו? לא יכול להיות, אלא המקום שלנו כאן בארץ ישראל, והקב"ה עשה את זה בכוונה מכוונת.

אברהם אבינו וחזרתנו לארץ

יד. וכמו שאמרתי (בשיעור הקודם גיליון מס' 11 אות כ"ז) שנאמר לאברהם אבינו: "אני ה' אשר הוצאתיך מאור כשדים לתת לך את הארץ הזאת לרשתה" (בראשית ט"ז ז'), ואברהם אבינו נולד בשנת אלף תשע מאות ארבעים ושמונה לבריאת העולם, וגם המדינה הזאת נולדה באלף תשע מאות ארבעים ושמונה למנין הגוים¹⁰. ומה הקשר בין אברהם אבינו למדינה? שבאברהם אבינו נאמר "אשר הוצאתיך מאור כשדים לתת לך את הארץ הזאת", וגם על המדינה הקב"ה אומר לישראל: אשר הוצאתי אתכם מהכבשנים של אושוויץ לתת לכם את הארץ הזאת. והמדינה ניתנה לנו דוקא אחרי השואה, כדי שלא תאמר שלקחת את הארץ בכחך בזרועך ובחכמתך, שהרי איפה היתה החכמה שלכם בזמן השואה? הרי היו יהודים פרופסורים משכילים ומדענים בגרמניה, ושום דבר לא עזר להם, כי כשה' רוצה שום דבר לא עוזר כלום.

סוכריה וחיוך מאת הקב"ה

טו. אבל אח"כ כדי שלא נתייאש לגמרי ה' נתן לנו מתנה, וכמו שהיה אומר רבי ניסן פינסון ע"ה, שהמדינה זו סוכריה שהקב"ה נתן לנו. והגר"ז מבריסק (רבי יצחק זאב סולובייצ'יק בנו של רבי חיים מבריסק, שהיה קיצוני יותר מהחזון איש) אמר: "הקמת המדינה זה חיוך מהקב"ה, אלא שהציונים קלקלו" (ככה מובא בספר של הרב וולבה "בן ששת לעשור" עמוד קמ"ה). ועוד חכם אחד כתב: "קול דודי דופק", כלומר הרעיה שזו כנסת ישראל היתה דוויה סובלת ומיואשת, והקב"ה אמר לה: "פתחי לי אחותי רעיתי יונתי תמתי".

ישראל בטח בה'

טז. ואמנם כשבאנו לארץ ישראל היו כאלה שהשתגעו ולא הכירו מה זה תורה. וביום העצמאות היו עוברים בסך תותחים או טנקים, והיה כתוב עליהם: "ישראל בטח בצה"ל", אבל איזה צה"ל? הרי צה"ל תלוי במדיניות, ואם זורקים עליך אבן אל תחזיר להם עד שיירו עליך (אבל אחרי שיירו איך אחזיר להם? מלמעלה? איזה שגעון זה?). אבל לאט לאט יודעים שהכל הבל.

ה' באייר תש"ח רמוז בתורה

יז. והתורה רמזה את זה: "והיה כי יבואו עליך כל הדברים האלה הברכה והקללה אשר נתתי לפניך, והשובות אל לבבך" (דברים ל' א'), "ושבת עד ה' אלהיך" (שם ב'), "ושבת" זה בגימטריא תש"ח (השנה שהוכרזה המדינה), "עד ה'" הו"ה זה עשרים ושש, שאחרי עשרים ושש שנים יתחילו לחזור בתשובה, מה היה עשרים ושש שנים אחרי תש"ח? מלחמת יום כיפור בשנת תשל"ד, שאז התחילו לחזור בתשובה. וזה פלא פלאים.

העולם הזה תיאטרון ואנחנו הבורות

יח. והכל מתוכנן מלמעלה. אנשים חושבים: בן גוריון אמר, לוי אשכול אמר, הרצל אמר, חיים ויצמן אמר, אבל כולם "מריניטות" (=בובות על חוט), סתם בובות. ויש היום תיאטרון שנקרא "תיאטרון בובות" (ככה מספרים, לא ראייתי אותו), ושם רואים בובות, זה הולך וזה נותן מכות, זה עולה וזה יורד, איך זה? וכי הכניסו להם רוח ונשמה כמו יוס'ה גולס? אלא הם בובות שיש אחד שמניע אותם, וגם אנחנו בעולם הזה בובות ולא עושים כלום, וגם אובאמה צרפת וגרמניה כולם בובות. כתוב: "ואני תמיד עמך אחזת ביד ימיני" (תהלים ע"ג כ"ג), "אחזת" בגימטריא "בובות" (ארבע מאות ושש עשרה), כי כולנו בובות ושום דבר לא עושים מדעתנו.

נבואת דניאל על חזרת עם ישראל לארצו

יט. יש פסוק בדניאל (פרק י"ב פסוק א') שכתוב: "ובעת ההיא יעמוד מיכאל השר הגדול העומד על בני עמך, והיתה עת צרה אשר לא נהייתה מהיות גוי עד העת ההיא", דהיינו שתהיה עת צרה ב"מ לישראל שלא היתה כמוה מעולם, ומתי

10. ולמה היא למנין הגוים? משום שבהתחלה היא התנהגה כמו הגוים, והביאו אלפי ילדים ומאות אלפי ספרדים, והעבירו אותם על דתם בכח. אבל זה היה רק זמנית, כי ב"ה בסוף כל הכפייה החילונית הזאת נפלה, והיום אין דבר כזה כי אם אדם רוצה חינוך דתי או חרדי הוא יכול לקבל.

עת הצרה הזאת? אם נחפש בחורבן בית ראשון ובחורבן בית שני, בחורבן ביתר ובגירוש ספרד, לא נמצא צרה כמו של הדור שלנו, וזה דוקא הדור המשכיל המתקדם והמדען במאה העשרים, אבל הכל חושך ואפילה, ויש מליון נשרפו (יש אומרים אפילו יותר)¹¹, וזו היתה עת צרה. ובפסוק שלפני אחרון בדניאל (י"ב י"ב) כתוב: "אשרי המחכה ויגיע לימים אלף שלש מאות שלושים וחמשה", ומה הימים האלה? רש"י פירש שם "שנים", אבל טענו על זה שלא יתכן לפרש שנים, כי הפסוק אומר "אשרי המחכה ויגיע", ומי יכול לחכות אלף שלוש מאות שלושים וחמש שנה?¹² אז הדברים סתומים, "סתום הדברים וחתום" (דניאל י"ב ד'). אבל אם אדם יספור מראש השנה תש"ה (שזו השנה שנסתיימה השואה¹³) עד חמשה באייר תש"ח (שהוכרזה המדינה), ימצא אלף שלוש מאות שלושים וחמשה ימים בדיוק! וזה הפירוש של דניאל "אשרי המחכה ויגיע", שמי שיש לו סבלנות שלא יתייאש אחרי שואה כזאת, אלא יחכה אלף שלוש מאות שלושים וחמשה ימים וזה יגיע.

מלחמת השחרור ומבצע סיני

כ. במלחמת השחרור הלכו לנו קרוב לעשרת אלפים איש, אבל צריך לזכור שהיטלר יש"ו היה מכניס לכבשן כל יום חמשה עשר אלף איש סתם, וכאן זה עשרת אלפים במלחמה, וקבלנו על זה מתנה כדי שלא נתייאש. ובמלחמת סיני באו ואמרו "כוחנו ועוצם ידינו", וכמו שאמר משהו בזמנו: "אנחנו בונים את הבית השלישי", אבל זה לא עזר כלום, כי באו המעצמות הגדולות ואמרו להם להחזיר את הכל, והורידו את הראש והחזירו.

מלחמת ששת הימים

כא. ואח"כ היה נס גדול מאד של מלחמת ששת הימים, וכשהתחילה המלחמה הלך ראש הממשלה אז לוי אשכול (ואומרים שהוא היה ראש ממשלה החלש ביותר, והיה מגמגם מרוב פחד), לרב כהנמן ז"ל נשיא ישיבת פנוביץ, והביא איתו רופא ואמר לו שאם הרב יתעלף תעשה לו זריקה, אמר לו הרב: מה אתה רוצה? אמר לו: תשמע, יש עכשיו מלחמה איומה ונוראה, ואנחנו משערים שיהיו בערך שלושים אלף חללים רח"ל, אמנם אני לא יכול להגיד לך להביא את התלמידים להילחם, כי הם לא יודעים לתפוס נשק, "ללמד בני יהודה קשת הנה כתובה על ספר הישר" (שמואל ב' א' י"ח), במקום לדעת לתפוס נשק הם לומדים בספר הישר, אבל הם יכולים להיות קברנים, אז תודיע להם שאם נצטרך קברנים שיבואו לעזור לנו. הוא חשב שהרב יתעלף אבל הרב נשאר רגוע ואמר לו: אל תדאג, יש לנו הבטחה מהחפץ חיים ע"ה שלא יהיה כלום, כמו שכתוב: "ובהר ציון תהיה פליטה והיה קודש" (עובדיה א' י"ז), אמר לו: איך לא יהיה כלום? הרי שש שבע מדינות ערב נגדנו ובאים לבלוע אותנו. הוא יצא משם מעודד, אמר: "באתי לדבר ולעודד אותו והוא היה רגוע ועודד אותי". ובששה ימים האלה שחשבו שילכו אלפים ורבות, הלכו שש מאות שבעים ותשעה חיילים, והיו נסים גדולים שאי אפשר לתפוס אותם, ומעולם לא היה כדברים האלה. ויצחק רבין (שהיה הרמטכ"ל אז) כ"כ התפעל מזה ואמר: "מאת ה' היתה זאת היא נפלאות בעינינו" (תהלים קי"ח כ"ג)¹⁴.

מלחמת יום הכיפורים

כב. אבל אחרי שלושה חודשים אמרו לרבין: אתה חושב שזה מלמעלה? השתגעתי? זה התעוזה והתחכום של צה"ל. ועל זה אנחנו משלמים, שתוך כמה שנים בשנת תשל"ד פרצה מלחמת יום כיפור, והלכה התעוזה והלך התחכום והיינו כפסע בינינו ובין החורבן (ומשה דיין רצה לומר אז שזה חורבן הבית השלישי,

11. פעם ביום כ"ז בניסן-יום השואה, הגיע אלינו בחו"ל עיתון "הצופה" לפני כששים שנה (תשט"ו או תשט"ז), והיה שם ציור שמכניסים יהודים לגזים בעוונות, וכתוב שם: "חמשה מליון יהודים נשרפו בגזים, העולם היכן מצפונך?", איפה המצפון של העולם? אין מצפון לעולם, כי העולם אכזרי.

12. ואי אפשר לומר שהפסוק מדבר על עם ישראל, כי הוא אומר "המחכה" - משמע שאדם יכול לחכות - "ויגיע" אלף שלוש מאות שנה, ומי זה הבן אדם שיחיה אלף שלוש מאות שנה? והרי אפילו מתושלח חי תשע מאות ששים ותשע שנה.

13. ואיפה ראינו את זה? יש פסוק באיוב: "כפרץ רחב יאתיו תחת שואה התגלגלו" (י"ד), תחת שואה התגלגלו ר"ת תש"ה, שאז השואה נגמרת, ובראש השנה תש"ה הקב"ה קבע שהשנה הזאת תסתיים השואה.

14. אני הייתי ב"מחנה עולים" בשנת תשל"א, וראיתי קובץ שנקרא "שנה בשנה" של שנת תשל"ל, והביאו שם שיר שכתבה אשה קיבוצניקית חילונית, והוא מתחיל ככה: "שש מאות ושבעים ותשעה שגרירים, רבנו של עולם אליך", כלומר שלחנו אליך שש מאות ושבעים ותשעה שגרירים, בשעה שאמריקה צרפת ואנגליה וכו' לא רצו להסתכל עלינו.

ולחצו עליו שלא יגיד את זה כדי לא להוריד את המורל של העם), אבל במלחמה הזאת הלכו לנו כשלושת אלפים חיילים, וכעשרת אלפים נכים בצורה איומה, וככה כל הכבוד והדמיון שלנו ירד. אז במלחמה הזאת אמרו: **"האיל ליד מגדלתו"**, לא משה דיין ולא שום דבר הכל דברים בטלים¹⁵, והיה יאוש גדול, אבל בנסיגה החזקנו מעמד¹⁶.

מלחמת המפרץ

כג. ואח"כ היתה לנו מלחמה אחרת שאין בה מה להתגאות, איזו מלחמה זאת? "מלחמת המפרץ", שהיינו יושבים בבתיים בחדר אטום, ולוקחים מסיכה לכסות את הפנים שלנו, והקב"ה עושה בשבילנו את הכל, הם זורקים עלינו טילים והקב"ה מציל אותנו מידם, "טיל" ר"ת טוב י"י לכל, "טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו" (תהלים קמ"ה ט'), אלפי בתים נפלו ואנשים היו יוצאים מתחת לאדמה, תחיית המתים ממש (חוץ מאחד שנהרג והיתה לה סיבה ידועה ואמרנו אותה פעם). כאלה נסים היו לנו, ואז ראו כולם ש"לא בחיל ולא בכח כי אם ברוחי אמר ה' צבאות" (זכריה ד' ו'), כי במלחמה הזאת משהו נלחם? משהו התגאה שיש לנו שר הבטחון או שר האבטחיות? הכל היה מידי הקב"ה.

מבצע "צוק איתן"

כד. ובאה המלחמה האחרונה **"צוק איתן"**. וראיתי פעם בעלון "אור עליון" (יש עלון כזה), שהביאו ציטטה מאיזה עיתונאי שאמר: **"זו המלחמה הדתית הראשונה"**, למה זו המלחמה הדתית הראשונה? כי לפני שהיו החיילים נכנסים לעזה, בין דתיים ובין לא דתיים, היו אומרים: **"שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד"**, **"ה' מלך ה' מלך ה' מלך ה' מלך לעולם ועד"**, ולאט לאט נכנס בלבם של החיילים שאין לנו על מה להישען אלא רק על הקב"ה, ואם אנחנו מחפשים משהו אחר נדע שכולם אפס ולא שום כלום.

"שהכל נהיה בדברו"

כה. יש סיפור על כמה חיילים חילונים, שהיו לפנייהם טנקים מצריים, והיה להם מספר טילים כדי לזרוק על הטנקים, אבל אם הטיל לא יעזור הם יהיו בסכנה, מה יעשו? אז המפקד שאל אותם: **אולי יש בכם משהו שיוצא להגיד איזה פסוק או איזו ברכה?** חייל אחד אמר: אני זוכר כשהייתי ילד קטן, סבא שלי נתן לי סוכריה ואמר לי לברך "ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם שהכל נהיה בדברו", אמר לו המפקד: אם יש לך דבר כזה תגיד לנו, אז הוא התחיל לברך וכל החיילים חוזרים אחריו מלה במלה, ברוך אתה ה'¹⁷ אלקינו מלך העולם שהכל נהיה בדברו, וזורקים את הטיל, והטיל היה הורס את הטנק, מגיע טנק אחר והיו אומרים עוד פעם: ברוך אתה ה' וכו' שהכל נהיה בדברו וזורקים את הטיל, כי הכל נהיה בדברו, וגם הטיל הזה הולך ופוגע בדברו, וככה נסוגו המצרים אחורנית. **כי אדם צריך לדעת שכולנו בידו של הקב"ה**, ואנחנו לא יכולים לברוח ממנו, וגם אובאמה שעושה לנו צרות הוא שליח משמים כדי שנפסיק את הגאווה, וכשאנחנו נדע את הדבר הזה יהיו לנו נסים ונסים נסים.

הגר"א ז"ל חזה שבשנת תש"ט תהיה גאולה

כו. הגאון מוילנא שהיה לפני מאתיים שנה, חזה שבשנת תש"ט תהיה גאולה, איך הוא חזה? הוא כתב בפירושו על ספר יצירה (כמדומה, והעתיקו אותו בקונטרס היחידי ועוד כמה ספרים): ידוע בגמרא (סנהדרין ל"ח ע"ב) על אדם הראשון באיזו שעה נברא ובאיזו שעה הוצבר עפרו וכו', ובאיזו שעה קם על רגליו? "ביום

15. ואני זוכר אז במלחמת כיפור (שכבר הייתי בארץ), שכתבו בעתון איך משה דיין שמע את השמועה על המלחמה ביום כיפור תשל"ד, אמרו שם: "אחרי שסעד את לבו בשבולות טריים שמע את השמועה הזאת", וכי זה מה שיש להם לספר? שלא איכפת למשה דיין מיום כיפור? אתה רק קורא את זה: "סעד את לבו בשבולות טריים" אתה מקיא, וכי השבולות הזה כ"כ טעים שרצה לאכול אותו דוקא ביום כיפור? איזה שגעון? אבל מה לעשות?

16. אני זוכר שאחרי מלחמת ששת הימים, אבא ע"ה אמר לי להגיד דרשה בשיבה בחוץ לארץ, והביא לי נושא, מה הנושא? פסוק במשלי: "איש חכם נשפט את איש אויל ורגז ושוחק ואין נחת" (כ"ט ט'), ופירשתי "איש חכם" זה הקב"ה, "איש אויל" זה עם ישראל שלא רוצים להבין ולהכיר בנסים, "רגז ושוחק", כלומר הקב"ה רגז עלינו-בשואה ושוחק איתנו-במלחמת ששת הימים, אבל "אין נחת", ועדיין אין לנו נחת, כי עדיין לא חזרנו בתשובה, עד מלחמת יוה"פ.

17. הם אמרו בשם ומלכות כי הם לא יודעים כלום. אולי אמרו אפילו בגילוי ראש, אבל יש להם "נומטה" זה בסדר...

ששי בשעה חמישית" (כלומר בשעה אחת עשרה לפי השעון שלנו), ומכאן תדע סוד הגאולה. ואיך הוא חישב את זה¹⁸? אומרים ככה: הרי יש ששת אלפים שנה, וכל אלף שנה הוא כנגד יום אחד מששת ימי בראשית, אז האלף הששי שאנחנו נמצאים בו הוא כנגד יום הששי, וחמש מאות שנה מהאלף הששי זה כנגד הלילה של יום הששי, ונשארו לנו חמש מאות שנה שכנגד היום, וא"כ תחלק חמש מאות שנה לששת עשרה שעות של היום, יוצא שכל שעה זה ארבעים ואחד שנה ושמונה חודשים, ועכשיו תכפיל את זה בחמש (כנגד חמש שעות, כי זה שעה חמישית) זה יוצא מאתיים ותשע, ואם תוסיף מאתיים ותשע שנה על חמש מאות שנה (כלומר ת"ק ועוד מאתיים ותשע) זה התש"ט, וא"כ בשנת התש"ט מתחילה הגאולה, ומה היה בשנת התש"ט? זו השנה הראשונה של המדינה.

שנת תש"ן - הגאולה מתגלית יותר

כז. ובקונטרס היחידי של רבי יצחק אלפיי פרסם את זה (עשרים שנה לפני שנת התש"ט), ואמר שככה יוצא ע"פ הגר"א. והוא הוסיף, **ששנת התש"ן זה חצי היום ששי**, ואז הגאולה תתגלה יותר. ומה היה בשנת התש"ן? רוסיה שהיתה מקום של רשע וכפירה גדולה, ירדה מגדולתה בשנה ה'ל, והיום ברוסיה לא רק שכל ספרי הכפירה כבר לא שוים כלום, אלא גם את הפסל של "לנין" (מנהיג המהפכה הקומוניסטית ברוסיה) שהיה בגודל תשעה מטר, הורידו וניפצו אותו, לקיים מה שנאמר: **"ונתצתם את מזבחותם ושבירתם את מצבותם, ואשריהם תשרפון באש ופסילי אלוהיהם תגדעו, ואבדתם את שמם"** (דברים י"ג), והכל נגמר. עד שהנשיא של רוסיה בימינו פוטין אמר: אנחנו מכבדים את היהודים, וכששאלו אותו: מה קרה לך? סיפר להם שבילדותו היה גר באיזו דירה קטנה, שבכל חדר היתה משפחה אחרת, וההורים שלו היו הולכים לעבוד ולא היה לו מה לאכול, ומי קירב אותו? היהודים שהיו שם, הם נתנו לו לאכול בליל שבת והיו מכינים את השיעורים שלו, אז הוא אמר אני לא אשכח את היהודים, ואדרבה אני אעזור ליהודים ולבתי הכנסת שלהם, והוא גם רוצה להוציא חוק שמי שמכחיש את השואה יכנס לכלא. וככה הכל נעשה בידי שמים.

מלכות ישראל תכון

כח. והיה עוד סיפור, בכסלו תש"ח (ביום כ"ט בנובמבר 1945) החליטו האומות המאוחדות (הא"ר) לתת מדינה לישראל, אז הרב מאיר ועקנין ע"ה (רבה של טבריה) היה ישן, ופתאום הוא רואה בחלומה שהוא נמצא בבית דין של מעלה, ואמרו שם שכל אחד יגיד איזו מלה, אז אמרו לו: רבי מאיר תגיד מלה שמתחילה באות שלך, אמר להם: **"מלכות"**-מלכות ישראל תכון. רק אמר את זה והנה דופקים על הדלת ומעירים אותו ואומרים לו: עכשיו הסכימו האומות המאוחדות שתהיה לנו מדינה, אמר: זו הבשורה שראיתי בחלום.

הקב"ה מתכנן את הכל מראש

כט. ואיך הסכימו האומות המאוחדות לתת לנו מדינה? הרי היו אז בקושי חצי מליון יהודים בארץ ישראל. וגם העיתונאים בארה"ב אמרו: מה קרה לנשיא טרומן (שהיה נשיא של אמריקה) שהחליט שתהיה מדינה לעם היהודי? הרי הערבים בעולם היו שש מאות מליון (כן ימעטו), ואילו היהודים אחרי השואה לא היו שוים כלום, אז מה איכפת לו מהיהודים? אבל פעם הרב שלמה לורנץ ז"ל נפגש עם טרומן הזה, והוא אמר לו: אני אסביר לך למה הייתי בעד מדינה לעם ישראל (ולא רק אמריקה אלא גם רוסיה, ממזרח וממערב הסכימו על הקמת מדינה ליהודים), כי בילדותי הייתי גוי של שבת (גוי של שבע"ס), ובלילות של שבת הייתי הולך ליהודים לכבות להם את האור כדי שיוכלו לישון, והם היו מביאים לי אוכל, ואיזה טעם מיוחד היה לקוגל של שבת, ואיך היו מתייחסים אליי יפה, הם היו בני אדם. ודבר שני, אבא שלו היה נוצרי דתי, והיה מלמד אותו כל יום ראשון פרק בתנ"ך, והוא למד שם (בעזרא א') שכורש נתן רישיון ליהודים בבית שני שיעלו לבנות את הארץ, אז אמר בלבו כשאני אגדל ויזדמן לי אני אהיה כמו כורש, אז עכשיו שהוא נעשה נשיא הוא עשה כמו שנאמר בכורש. וככה הקב"ה מתכנן את הדברים.

"ועדת לאומים תסובבך"

ל. ויש אנשים שחושבים שבאותו זמן הרימו אצבעות באו"ם, אבל זה לא הם שהרימו אצבעות, אלא הקב"ה היה במרכז האו"ם שם ואמר להם תרימו את

18. אמנם הוא אמר שם: "אני משיב את הקורא בשם ה' שלא יגלה את הסוד הזה", אבל מאז ועד היום גילו את הסוד.

הוא הקב"ה, וא"כ מותר לומר "צבא הגנה לישראל". וזה כתוב בסידור "אוצר התפילות": "מלך עוזר ומושיע ומגן", יש כמה מגינים והמגן האמיתי זה הקב"ה. אבל מי שרוצה לומר "חיילי ישראל" שיאמר ככה, ואנחנו אומרים ג'כ חיילי ישראל.

אומרים תחנון ביום העצמאות

לג. אבל הרבה שואלים למה אנחנו אומרים תחנון ביום העצמאות? ככה נהג אבא ע"ה, וככה אנחנו ממשיכים, כי אנחנו צריכים להתבייש, שהרי כמה נסים עושה לנו הקב"ה ואנחנו לא מכירים בהם. היה לי מורה שלימד אותי דקדוק בגיל שמונה, שמו **רבי דוד בראד**, והוא כתב כמה שירים, ופעם כתב שתי שורות כאלה: "למה לכם עיניים - אם אינכם רואים/ את הנסים ופלאי הפלאים, למה לכם אזניים - אם אתם חרשים/ מלשמוע דהרות מבשר סוף הקיצים", כי הקץ מתקרב ואנחנו לא שומעים ולא מרגישים.

למה היו פיגועים לאחרונה?

לד. ומה קרה בשנה האחרונה? פיגועים ודקירות ודברים איומים, אתם יודעים למה? כי בעונות במקום להכיר תודה לקב"ה עשו היתר למעשה סדום ועמורה, ואמרו שזה בסדר ולגיטימי, ואח"כ עשו מצעד הגאווה בראש כל חוצות, והקב"ה לא מסכים לזה והוא כועס, "אלקיהם של אלו שונא זמה הוא" (סנהדרין ק"ז ע"א), ולכן כשהולכים בגאווה ככה בירושלים שהיא פלטרין של מלך, אז יש אח"כ עונש, וכמו שכתוב: "ותטמא הארץ ואפקוד עוונה עליה" (י'תטמא הארץ בגימטריא תשנ"ב, זו השנה שהתירו מעשה סדום ועמורה). ולכן צריכים לחזור בתשובה, ואדם צריך להיזהר ולהשגיח על בניו ועל נכדיו שילכו בדרך טובה, ובזכות זה הקב"ה יביא לנו את הגאולה כמה שיותר מהר, בעגלא ובזמן קריב. אמן ואמן.

האצבעות, וכל אחד ואחד הרים. ואיפה רואים את זה? בתהלים כתוב: "ועדת לאומים תסובבך ועליה למרום שובה" (תהלים ז' ח'), מה זה "ועדת לאומים תסובבך"? וכי יש עדה של לאומים? **אלא "ועידה של לאומים"**, דהיינו ועידה של האומות מסובבת אותך, וכביכול הקב"ה היה שם במרכז, ואמר להם תעשו מה שאני רוצה בעד ישראל ולא מה שאתם רוצים. והקב"ה **לוקח את ישראל ומחזיר אותם בתשובה לאט לאט**.

"מי שבירך" לחיילים

לא. ואנחנו מברכים את החיילים, כי **אדם שאינו מברך את החיילים הוא כפוי טובה**. שלח לי משהו שאלה: איך אתה מברך את החיילים מפני שהרבנות הראשית אמרה לברך, הרי החזון איש אמר שלא צריך לשמוע לרבנות הראשית? אמרת לו: אני לא מברך אותם בגלל הרבנות הראשית, אלא בגלל שהם אנשים ששופכים את דמם בשבילנו ובשבילך, וכי לא מגיע להם ברכה? הרי אפילו אדם שנתן לך עשרה שקלים אתה עושה לו מי שבירך, אז אם נתן לך "דמים" תברך אותו, ואם נתן לך את הדם שלו לא תברך אותו? לא יתכן כדבר הזה. ויש בהם אלפים ורבבות שהם צדיקים ומאמינים, וצריך לברך אותם.

יברך את "חיילי ישראל"

לב. ויש כאלה שמתנגדים לומר "צבא הגנה לישראל", כי לא הם מגינים. אבל אין בעיה בזה, כי הגמרא בעבודה זרה (ט"ז ע"א) אומרת: אמר רב אשי מותר לנו למכור נשק לפרסים בזמננו (אע"פ שהמשנה אסרה למכור נשק לעובדי כוכבים אבל בזמננו מותר), למה? "דמגנו עלך", כי הם מגינים עלינו, וא"כ רב אשי אומר אפילו על הפרסים שהם עובדי האור והחושך ושתי רשויות שהם מגינים עלינו. ו"מגן" פירושו כלי שאדם שם על הפנים שלו כדי שלא יקבל מכה, ולא שעושים מהמגן עבודה זרה, אלא בני האדם הם מגינים כל אחד לפי כחו והמגן האמיתי

לרפואת רבקה חנינה בת אסנת

פירוש על ספר תהלים

למנן רבי רחמים חי חיותה הכהן זצ"ל

תורת רחמים

חמישה חומשי תורה כולל פירוש ומוסרים על חמישה חומשי תורה מאת מנן רבי רחמים חי חיותה הכהן זצ"ל ומנכדו הגר"ח כהן זצ"ל וכן שירי ערב מאת תלמידו הגאון רבי בוגיד חנינא סעדון

מאמר רחמים ב' חלקים

למנן רחמים חי חיותה הכהן זצ"ל חלק א'-ביאור על מסכת אבות ודרשות במעלת התורה חלק ב'-פירוש על משלי, מגילת רות, וכן אזהרות לחג שבועות

להשיג במכון 08-6727523 או ר' ישראל 0527159826

השנה הדינר
והילולא דרבי מאיר בעל הנס
מסורת תורת התורה
אור המאיר

שיתקיים א"ה ביום ראשון י"ד באייר התשע"ז
פסח שני (22.5.16) למניינם, בשעה 19:00 בערב
באולמי "ארמונות חן" בני ברק

במסגרת:
הראשון לציון
הרב הראשי לירושלים הרב
שלמה משה עמאר שליט"א
נשיא המוסדות
מנן ראש הושיבה
מאיר מאזוז שליט"א
הרה"ג

רבנים ואישי ציבור
תומכת משרות תלמוד תורה וישיבה מכיכ שולחנות שוכים כדי המלך

נעם אי"ה מעד
ההגלה הגדולה
על דרך שבת שלום
2016 ועוד מוסרי יקר שון

לפרטים נוספים ולרשימת נרשמים: 03-9063863

זיכוי הרבים והפצת הענק
בכל רחבי הארץ

ידיים את תרומתו
בבנק הדואר מס' ח-7761990

א. או בכרטיס אשראי
ב. במשרד מוסדותינו הקדושים
ג. בטלפון 08-6727523.

זכינו ת"ל ועלונו הקדוש "בית נאמן"
שיעורו של מנן ראש הישיבה שליט"א
נפוך בארץ ובעולם בפ"
בעשרות אלפי עותקים
ועוד היד נטויה בעזה!
וכל אשר נשאו לבו הטהור
להיות שותף בהרמת
קרן התורה

חכמת רחמים
מרכז תורני ברכיה

בית הכנסת בית רחמים ע"ש
מנן הגאון רבי רחמים חי חיותה הכהן זצ"ל

התפנה
אולם מפואר
בפרדס כץ המתאים לכולל
המעוניין יתקשר לטלפון:

054-8475770
054-8447187

ניתן לשמוע את השיעור בשידור ישיר גם באתר: www.ykr.org.il

לחסויות, להפצה, לשאלות, להנצחות ולקבלת העלון ניתן לפנות למייל: bait.neheman@gmail.com | או לפלאפון: 052-7159826 - ישראל